

Rösta efter stjärntecken — eller örsnibbar?

Det brukar inte anses som god pressetik (utom 1 april) att medvetet trycka falska nyheter, även om syftet bara är att roa läsekretsen.

Hur är det då med horoskop? Många dagstidningar ger dagligen spådomar om sina läsares liv, och ibland direkta råd. Detta presenteras som fakta, och uppfattas tyvärr också så av många läsare - vanan att tro på det tryckta ordet är stark.

Vår amerikanska motsvarighet, CSICOP, har brett 1800 tidningar i USA att inleda sina horoskop med: "Följande astrologiska förutsägelser ska bara läsas som underhållning. Sådana förutsägelser har inget stöd i vetenskapliga fakta." Några tidningar har gått med på detta; andra har markerat ett avståndstagande på andra sätt. Vad säger de svenska tidningarna om detta?

Pressen sviker sitt ansvar mot läsarna också i många nyhetsartiklar om pseudovetenskapliga fenomen. Sensationella påståenden presenteras ofta som sanningar utan någon som helst kritisk granskning eller kommentar. Låt oss ta två exempel från Aftonbladet.

Annandag påsk presenterades en "ansiktsforskare" som gör själv-säkra uttalanden om människors intelligens, karaktär mm efter att ha sett bilder på deras ansikten. På en helsida berättas "sanningen" om tio kändisar, däribland flera partiledare. Tex sägs statministerns ögon och panna avslöja klarsynthet och bra intuition, medan Pehr Gyllenhammars örsnibbar är ett tecken på rikedom.

En vecka senare presenterades "regeringens horoskop"; huvud-

sakligen en uppräknig av vilka statsråd som samarbetar bra med varandra och vilka som inte gör det. Dessutom sägs planeterna visa att regeringen står för arbetarklassen, fackföreningar och den offentliga sektorn.

Dessa exempel är särskilt allvarliga eftersom enskilda personer utpekats. Påstådda egenskaper

hos dem presenteras som vetenskapliga fakta på ett sätt som det är svårt att försvara sig emot. Visserligen är de flesta påståenden ganska oförargliga, men där sägs också t ex "näsan visar på omogen-

het", "man måste misstro honom", "när han blir betryckt kan han helt enkelt vara farlig".

Det är lika odemokratiskt och diskriminerande att bedöma människor efter födelsedag eller nästippar eller ögonbryn som att bedöma dem efter hudfärg, och det kan få allvarliga konsekvenser. Exempelvis är det logiskt att arbetsgivare som tror på astrologi tar horoskop innan de anställer folk. Sådant rapporteras från USA - när händer det i Sverige? Och kommer valrörelser i framtiden att handla mindre om politikernas budskap och mer om påstådda tolkningar av deras örsnibbar?

Vetenskap och Folkbildning har tagit som en av sina uppgifter att bekämpa sådan här vidskeplighet innan den hunnit göra allvarlig skada. Massmedia borde åtminstone ta ansvar för att inte sprida och uppmuntra den.

Sedan ledaren skrevs har det visat sig att även svenska företag använder horoskop vid anställningar - se pressklippen!

